

Tweeminutendebat Klimaatbeleid gebouwde omgeving

Tweeminutendebat Klimaatbeleid gebouwde omgeving

Aan de orde is het **tweeminutendebat Klimaatbeleid gebouwde omgeving (CD d.d. 25/03)**.

De **voorzitter**:

Aan de orde is het tweeminutendebat Klimaatbeleid gebouwde omgeving. Het commissiedebat heeft plaatsgevonden op 25 maart 2026. Ik heet van harte welkom in vak K de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Als eerste geef ik het woord aan de heer Mooiman. Hij is de eerste spreker van de Kamer in de eerste termijn. Hij spreekt namens de fractie van de PVV.

De heer **Mooiman** (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb twee minuten, dus ik ga snel aan de slag. Ik heb vijf moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in het coalitieakkoord per 2029 een normering is opgenomen voor hybride warmtepompen;

overwegende dat veel huishoudens de kosten van een hybride warmtepomp en de extra investeringen die daarmee gepaard gaan, niet kunnen dragen en dat dit ook niet in alle gevallen een efficiënte oplossing is;

overwegende dat corporatiekoepel Aedes aangeeft dat een warmtepompnormering voor bestaande bouw nu nog te duur is en vanwege grote kans op desinvesteringen juist een vertragende werking heeft op verduurzamingsplannen;

verzoekt de regering om ervoor te zorgen dat de uitrol van hybride warmtepompen voor bestaande bouw, zoals opgenomen in het coalitieakkoord, niet resulteert in een verplichting,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Mooiman, Clemminck en Russcher.

Zij krijgt nr. 1428 (32847).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de scherpe terugval in spouwmuurisolatie in 2024 zich nog verder heeft doorgezet in 2025, mede door versnippering van overheidsbeleid, bijvoorbeeld rond natuurbescherming;

overwegende dat de isolatiesector een essentiële bijdrage levert aan het energiezuiniger

maken van woningen en voor de nodige werkgelegenheid zorgt;

verzoekt de regering om vaart te maken met een landelijke oplossing voor de haperende spouwmuurisolatie, teneinde de isolatie van woningen doorgang te laten vinden en daarmee de energierekening omlaag te brengen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Mooiman.

Zij krijgt nr. 1429 (32847).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat door netcongestie de volkshuisvestelijke opgave in het geding komt;

overwegende dat netbeheerders en provincies aangeven tevens in te willen zetten op noodzakelijk regelbaar vermogen middels gasgestookte opwek en generatoren;

verzoekt de regering er zorg voor te dragen dat ruimtelijke belemmeringen bij noodzakelijke gasgestookte opwek en generatoren worden weggenomen, teneinde netcongestie tegen te gaan en de aansluiting en bouw van woningen te borgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Mooiman.

Zij krijgt nr. 1430 (32847).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat door netcongestie in hele regio's het scenario dreigt dat nieuwe woningen niet op het stroomnet kunnen worden aangesloten, waardoor de woningbouw ernstig wordt belemmerd;

overwegende dat het gelet op de enorme woningtekorten onwenselijk is dat realisatie van nieuwbouw niet doorgaat vanwege netcongestie;

verzoekt de regering te onderzoeken waar mogelijkheden liggen om op z'n minst tijdelijk af te wijken van het zogenoemde gasverbod en een vorm van aansluitplicht voor aardgas opnieuw in te voeren, om zo de bouw van nieuwe woningen veilig te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Mooiman.

Zij krijgt nr. 1431 (32847).

De heer **Mooiman** (PVV):
Tot slot.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er een mismatch is tussen de voor woningbouw gebruikte hoeveelheid materialen en vrijkomende materialen uit sloop, herstel en verbouw en alternatieve methoden;

overwegende dat we te maken hebben met een groot tekort aan woningen en dat het niet zo zou moeten zijn dat in de toekomst harde doelstellingen omtrent circulariteit de bouw van nieuwe woningen in de weg zitten;

verzoekt de regering om er zorg voor te dragen dat de doelstellingen omtrent circulariteit de betaalbaarheid en realisatiekracht voor nieuwe woningen niet belemmeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Mooiman.

Zij krijgt nr. 1432 (32847).

Dank u wel. Denk om uw tijd de volgende keer, meneer Mooiman. Het woord is aan de heer Grinwis, voor zijn inbreng namens de ChristenUnie.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Voorzitter, dank en goedemorgen. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat met de komst van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) in 2022, in het coalitieakkoord "Nationaal Isolatie Offensief" genoemd, er, naast een individuele, een collectieve aanpak van isolatie van woningen is gekomen, waarmee primair huishoudens met lagere inkomens en slecht geïsoleerde woningen ontzorgend geholpen zouden gaan worden bij het goed isoleren van hun huis;

overwegende dat het, ondanks veel enthousiasme over het NIP en inspirerende resultaten in gemeenten, weerbarstig is gebleken deze aanpak grootschalig van de grond te krijgen, bijvoorbeeld omdat een cohort- of straataanpak minder opleverde dan aanvankelijk gedacht en door de beperkte kwaliteit van beschikbare energielabels;

verzoekt de regering de ingezette ontzorgende collectieve aanpak van woningisolatie verder te versterken en te intensiveren, onder andere door inzet op standaardisatie en opschaling, het sluiten van convenanten met grote private verhuurders en inzet op vve's, en de Kamer over de uitkomsten te informeren in de volgende voortgangsbrief over het Nationaal Isolatieprogramma,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Grinwis en Steen.

Zij krijgt nr. 1433 (32847).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Voorzitter. Mijn tweede motie is wat technischer.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederland op grond van de Europese Energy Performance of Buildings Directive (EPBD IV) verplicht is om een nationale bepalingsmethode te ontwikkelen voor de CO₂-impact van gebouwen over de gehele levenscyclus (WLC-GWP);

constaterende dat deze methodiek momenteel wordt uitgewerkt en voor 1 januari 2027 inclusief tijdspad moet worden ingediend bij de Europese Commissie;

overwegende dat binnen de Europese kaders ook nationale keuzes aan de orde zijn, onder andere ten aanzien van module D, biogene koolstofopslag en de relatie tot bestaande instrumenten zoals de MPG en BENG;

verzoekt de regering om bij de verdere uitwerking van de WLC-GWP de relevante beleidskeuzes en varianten expliciet in kaart te brengen en te onderbouwen, inclusief de effecten op broeikasgasimpact en uitvoerbaarheid, en de Kamer hierover te informeren voorafgaand aan de indiening bij de Europese Commissie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Grinwis.

Zij krijgt nr. 1434 (32847).

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Het is exemplarisch voor dit onderwerp dat deze motie vol met afkortingen zit.

De **voorzitter**:

Maar het was wel binnen de spreektijd. Dank u wel, meneer Grinwis. Het woord is aan de heer Van Leijen namens D66. Gaat uw gang.

De heer **Van Leijen** (D66):

Dank, voorzitter. Ik heb één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat warmtenetten een oplossing bieden voor de energietransitie van de gebouwde omgeving;

overwegende dat de kostenstructuur van warmtenetten onder de Wet collectieve warmte is toegespitst op de kosten voor een eindgebruiker;

overwegende dat de kosten voor de aanleg van infrastructuur voor het elektriciteitsnet collectief worden gefinancierd;

overwegende dat de aanleg van warmtenetten aantrekkelijker wordt bij eenzelfde model van collectieve financiering;

verzoekt de regering bij de reactie op het ibo Verduurzaming gebouwde omgeving in te gaan op de voor- en nadelen van collectieve financiering van de aanleg van warmtenetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Leijen en Grinwis.

Zij krijgt nr. 1435 (32847).

De heer **Van Leijen** (D66):

Dank u.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Van Oosterhout namens GroenLinks-Partij van de Arbeid.

Mevrouw **Van Oosterhout** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel, voorzitter. In deze fossiele crisis is het extreem belangrijk dat we nu stappen gaan zetten op het gebied van verduurzaming van de gebouwde omgeving. Daarom de volgende twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een isolatieoffensief in het coalitieakkoord als mogelijke maatregel wordt genoemd;

constaterende dat de oorlog in het Midden-Oosten opnieuw wijst op de grote kwetsbaarheid van onze fossiele afhankelijkheid;

overwegende dat deze kwetsbaarheid het grootst is bij mensen met een slecht geïsoleerde woning en een laag inkomen;

overwegende dat TNO heeft berekend dat isoleren over de band genomen het meest rendeert bij woningen met energiearmoede;

verzoekt de regering een grootschalig isolatieoffensief te starten, met voorrang voor de wijken met de meeste energiearmoede;

verzoekt de regering daarbij huishoudens in energiearmoede ruimhartig te ondersteunen in de verduurzaming van hun woning,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Oosterhout en Kröger.

Zij krijgt nr. 1436 (32847).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het coalitieakkoord stelt vol in te willen zetten op warmtenetten, maar de financiële dekking in het coalitieakkoord ontbreekt;

overwegende dat het zonder meerjarige zekerheid met betrekking tot de financiering van warmtenetten voor zowel investeerders als huishoudens onduidelijk is of deelname aan een warmtenet aantrekkelijk is;

verzoekt de regering voor de zomer meerjarig helderheid te bieden over de financiering van warmtenetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van Oosterhout en Kröger.

Zij krijgt nr. 1437 (32847).

U heeft een interruptie van de heer Grinwis. Ik sta twee interrupties toe. Gaat uw gang.

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Ik heb een vraag over de eerste motie. Die klinkt natuurlijk heel sympathiek, maar is die niet allang uitgevoerd? GroenLinks, CDA en de ChristenUnie hebben vijf jaar geleden het initiatief genomen voor het Nationaal Isolatieprogramma. Dat is een nationaal isolatieoffensief, juist gericht op kwetsbare huishoudens en slecht geïsoleerde huizen in die kwetsbare wijken. De collectieve aanpak kan beter — daar heb ik een motie over ingediend — maar het offensief is er al, dus wat is de toegevoegde waarde van deze motie?

Mevrouw Van Oosterhout (GroenLinks-PvdA):

Het offensief is er al, maar de financiering en uitvoering ontbreken. Dat laat het TNO-onderzoek ook zien. Er is echt nog heel veel ruimte voor verbetering. Dat voegt deze motie toe.

De voorzitter:

Afrondend.

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Ja, TNO zegt: de collectieve aanpak kan beter. Maar het offensief als zodanig hoeft er niet te komen; dat is er al. We hebben de komst van het mede door GroenLinks geïnitieerde programma gefinancierd met 4 miljard euro tot en met 2030. Tot en met 2030 is er dus genoeg financiering. Alleen na 2030 ontbreken de middelen. Mijn uitnodiging is dus om de motie specifiek te maken, zodat we ook na 2030 nog kunnen blijven isoleren.

Mevrouw Van Oosterhout (GroenLinks-PvdA):

Voor mijn fractie zitten er zeker nog gaten in het offensief en de aanpak zoals die er nu liggen, dus de motie blijft zoals die is.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de heer Nobel namens de VVD. Gaat uw gang.

De heer **Nobel** (VVD):
Voorzitter, dank. Ik heb één motie namens de VVD.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat starters steeds lastiger toegang hebben tot een betaalbare koopwoning;

constaterende dat modulair bouwen de bouwtijd versnelt en de bouwkosten omlaag brengt;

constaterende dat de bouwers aangeven dat lokale overheden vaak andere regels hanteren omtrent duurzaamheidseisen, waardoor de productiviteit van modulair bouwen onnodig wordt vertraagd;

overwegende dat een uniformering van duurzaamheidseisen modulair bouwen versnelt en hiermee voorspelbaarheid wordt geboden aan de bouwsector;

verzoekt de regering in samenwerking met de bouwsector te onderzoeken hoe het afschaffen van de lokale bovenwettelijke duurzaamheidseisen kan bijdragen aan hogere en uniformere duurzaamheidsambities op landelijk niveau op het gebied van woningbouw,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Nobel.

Zij krijgt nr. 1438 (32847).

Dank u wel. Het woord is aan de heer Russcher namens Forum voor Democratie.

De heer **Russcher** (FVD):

Dank, voorzitter. Ik heb twee moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet in de VvE-Versnellingsagenda verduurzaming werkt aan een aanpassing van de besluitvorming binnen verenigingen van eigenaren ten aanzien van verduurzamingsmaatregelen, waaronder het verlagen van de vereiste meerderheid;

overwegende dat vve's op grond van hun splitsingsreglementen thans vaak verzwaarde meerderheden hanteren bij besluiten met ingrijpende financiële gevolgen;

overwegende dat binnen vve's, en in het bijzonder bij gemengde eigendomsstructuren, sprake kan zijn van uiteenlopende belangen tussen eigenaar-bewoners en professionele verhuurders;

overwegende dat verduurzamingsmaatregelen in veel gevallen gepaard gaan met aanzienlijke financiële consequenties voor individuele eigenaren;

overwegende dat verzwaarde meerderheden bijdragen aan voldoende draagvlak bij besluiten met grote financiële impact;

verzoekt de regering bij de verdere uitwerking van de VvE-Versnellingsagenda de bestaande bepalingen in vve-reglementen ten aanzien van verzwaarde meerderheden bij besluiten over verduurzamingsmaatregelen te respecteren en niet wettelijk terzijde te schuiven,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Russcher.

Zij krijgt nr. 1439 (32847).

De heer **Russcher** (FVD):

De tweede motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het kabinet voornemens is de termijn van het meerjarenonderhoudsplan binnen vve's te verlengen en verduurzamingsmaatregelen daarin te integreren;

overwegende dat het meerjarenonderhoudsplan primair bedoeld is voor noodzakelijk onderhoud en financieel beheer;

overwegende dat het opnemen van verduurzamingsmaatregelen in het meerjarenonderhoudsplan kan leiden tot het versneld en impliciet doorvoeren van investeringen met aanzienlijke financiële gevolgen voor individuele eigenaren;

overwegende dat dergelijke besluiten voldoende draagvlak binnen de vve vereisen;

verzoekt de regering te waarborgen dat verduurzamingsmaatregelen die via het meerjarenonderhoudsplan worden voorbereid of gefaciliteerd, alleen kunnen worden doorgevoerd met inachtneming van bestaande verzwaarde meerderheden binnen de vve's,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Russcher.

Zij krijgt nr. 1440 (32847).

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Beckerman namens de SP. Gaat uw gang.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Goedemorgen.

De voorzitter:

Goedemorgen.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Ik heb drie moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de salderingsregeling per 1 januari 2027 volledig wordt afgeschaft, waardoor huishoudens met zonnepanelen hun teruggeleverde stroom niet langer een-op-een kunnen verrekenen met hun verbruik;

constaterende dat veel huishoudens hebben geïnvesteerd op basis van de destijds geldende regelgeving en beloofde terugverdientijden, en nu worden geconfronteerd met verslechterende voorwaarden;

overwegende dat de overheid een verantwoordelijkheid draagt tegenover mensen die te goeder trouw hebben gehandeld op basis van overheidsbeleid;

verzoekt de regering voor het zomerreces een plan te presenteren waarmee zonnepanelen financieel rendabel blijven voor huishoudens na het wegvallen van de salderingsregeling, en daarbij te onderbouwen hoe de extra rijksinkomsten worden ingezet voor compensatie,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 1441 (32847).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

De tweede motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de overheid zelf heeft uitgerekend dat zo'n 635.000 huurders er straks op achteruitgaan door het stoppen van de salderingsregeling, en dat de zwaarst getroffen groep tot €31 per maand meer kwijt is;

constaterende dat het Rijk door de afschaffing jaarlijks ruim 400 miljoen extra ontvangt;

gelet op de aangenomen motie-Beckerman (36725-XXII, nr. 14) over compensatie voor huurders die worden getroffen door de afschaffing van de salderingsregeling die de regering nog altijd naast zich heeft neergelegd;

verzoekt de regering huurders met zonnepanelen eenmalig te compenseren voor de hogere kosten door het stoppen van de salderingsregeling, en dit te betalen uit de extra inkomsten die de overheid hier zelf aan overhoudt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 1442 (32847).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

De laatste motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de energieprijzen door aanhoudende geopolitieke spanningen opnieuw sterk stijgen en huishoudens hard raken in hun portemonnee;

constaterende dat Nederland via de energiebelasting een aanzienlijk deel van de energierekening als belasting int, ongeacht de hoogte van de marktprijzen;

overwegende dat met name huishoudens met lage en middeninkomens een te groot deel van hun inkomen kwijt zijn aan energie en dit niet kunnen opvangen;

verzoekt de regering de energiebelasting voor huishoudens per direct tijdelijk te verlagen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Beckerman.

Zij krijgt nr. 1443 (32847).

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Tot slot is het woord aan mevrouw Steen namens het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw **Steen** (CDA):

Goedemorgen, voorzitter.

De voorzitter:

Goedemorgen.

Mevrouw **Steen** (CDA):

Een goed geïsoleerd huis is de eerste belangrijke stap naar een lagere energierekening en vooral verduurzaming van de gebouwde omgeving. De 1,6 miljard die gemeenten hebben gekregen, ligt grotendeels nog op de plank; daar hebben we met elkaar duidelijk over gesproken. Het programma komt eindelijk een beetje op stoom. We zitten op 80.000, maar als we 750.000 woningen willen halen in 2030, zullen we echt, echt, echt snelheid moeten maken. Dat is ook de reden waarom het CDA de motie van de heer Grinwis met plezier mee heeft getekend.

Verder denk ik dat we, als we echt een grote stap willen maken in het grotere geheel, ook echt heel slim moeten kijken naar hoe we onze regels vooral makkelijker kunnen maken, zodat we ook private partijen gelegenheid geven om die stap naar de verduurzaming te maken. Ook dat zal het CDA de komende tijd kritisch volgen. Ik denk dat we dan met elkaar een eind komen.

Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de inbreng in deze termijn van de Kamer. Ik schors vijf minuten, tot 10.35 uur.

De vergadering wordt van 10.29 uur tot 10.35 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de minister.

Minister Boekholt-O'Sullivan:

Dank u wel, voorzitter. De motie op stuk nr. 1428, van de heer Mooiman c.s., moet ik ontraden. In het coalitieakkoord is deze maatregel afgesproken om te normeren en ook om te stimuleren. Bij de normering zullen we zeker rekening houden met de haalbaarheid voor alle huishoudens. Deze maatregel is belangrijk, juist ook om de energierekening van huishoudens te verlagen en om perspectief te bieden. Daarom moet ik deze motie ontraden. Maar ik ga natuurlijk wel goed kijken dat we het in de uitvoering zo doen dat het ook past bij de realiteit.

De heer Mooiman (PVV):

Ik verbaas me eigenlijk een beetje over het ontraden door de minister. In het coalitieakkoord staat inderdaad nadrukkelijk een normering opgenomen. Dat is anders dan bijvoorbeeld onder het kabinet-Rutte IV, waarbij het echt een verplichting was. Zoals in het debat ook is aangegeven, zijn er heel veel particuliere huishoudens die dit niet kunnen betalen of is het gewoon ook niet zinvol om te doen in slecht geïsoleerde woningen. Ook corporatiekoepel Aedes geeft dat aan. Dus zou de minister niet toch kunnen overwegen om er oordeel Kamer van te maken, juist gelet op het feit dat een normering iets anders is dan een verplichting en dat besef ook breed in de Kamer leeft?

Minister Boekholt-O'Sullivan:

Ik ben het helemaal met u eens dat we dit met heel veel zorg moeten doen en dat we mensen niet iets door de strot moeten duwen wat ze vervolgens helemaal niet kunnen betalen. Toch wil ik vasthouden aan wat we in het coalitieakkoord hebben afgesproken, en wel om meerdere redenen. Deze motie moet ik dus ontraden, maar ik zeg u wel toe dat ik in de uitwerking heel nadrukkelijk hiernaar zal kijken.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 1429.

Minister Boekholt-O'Sullivan:

De motie op stuk nr. 1429 van de heer Mooiman: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1430 van de heer Mooiman: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1431 van de heer Mooiman: ontraden. Blijven verwarmen op aardgas is niet toekomstvast. Zie ook de huidige geopolitieke ontwikkelingen. De knelpunten van netcongestie moeten we oplossen, maar op een andere manier.

De voorzitter:

Eén vervolgvraag.

De heer Mooiman (PVV):

Zoals in de motie opgenomen, gaat het om onderzoeken waar mogelijkheden liggen om een tijdelijke afwijking of een aansluitplicht opnieuw in te voeren. Het is echt: iets onderzoeken. Ik begrijp natuurlijk dat het kabinet voor netcongestie in de bredere discussie bepaalde oplossingen voor ogen heeft. Tegelijkertijd geven netbeheerders juist ook aan dat we in noodzakelijke gevallen nog van gas gebruik moeten kunnen maken. Het lijkt me dat dit een enorme oplossing kan bieden voor als het nodig is. Zou de minister dat niet toch willen meewegen?

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Ik begrijp heel goed wat u zegt, want u vraagt om zekerheid voor de huishoudens. Dat onderschrijf ik natuurlijk ook. Maar ik wil echt vasthouden aan dat we het op een andere manier proberen op te lossen.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1432.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

De motie op stuk nr. 1432: oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1433.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 1434.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Oordeel Kamer, met daarbij een toelichting. "De" relevante varianten, dat is wel iets te breed. Ik kan het oordeel Kamer houden als ik het zo mag lezen dat ik "de belangrijkste" relevante varianten verwerk. Ik zie instemming, dus dan is het: oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

Zo is dat: oordeel Kamer, met interpretatie. De motie op stuk nr. 1435.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

De motie op stuk nr. 1435 van de heer Van Leijen en de heer Grinwis: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1436 van mevrouw Van Oosterhout en mevrouw Kröger: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1437 van mevrouw Van Oosterhout en mevrouw Kröger: oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1438 van de heer Nobel: oordeel Kamer. Ik deel het doel dat deze motie nastreeft. Alleen, ik kan lokale eisen niet afschaffen. Ik heb u recent nog geschreven hoe ik de EPBD-eisen over CO₂ en energiezuinigheid ga invoeren. Die lijn gaat uit van landelijke regels, die overal in Nederland gelden. Als ik de motie zo mag interpreteren dat u mij vraagt om samen met gemeenten en de bouw te onderzoeken wat het niveau van de duurzame eisen zou moeten zijn, dan kan ik deze motie oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:

We gaan kijken of dat mag. Meneer Nobel.

De heer **Nobel** (VVD):

Ik ben in ieder geval blij dat de minister het doel van de motie onderschrijft. Tegelijkertijd weten we dat die bovenlokale regels er eigenlijk niet mogen zijn. En toch gebeurt het. Daar zit mijn zorg. Als de minister de motie zo zou willen lezen dat ze strenger gaat handhaven op gemeenten die toch die bovenwettelijke eisen stellen, dan zou ik daar heel erg bij gebaat zijn. Anders blijven we ontkennen dat dit toch plaatsvindt, en dat frustrleert uiteindelijk de woningbouwopgave.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Ik ontken dat zeker niet. Ik zie het probleem ook. Ik probeer alleen geen dingen toe te zeggen waar ik vervolgens geen instrumenten voor heb. Ik heb de gemeenten zoals afgesproken een brief geschreven waarin we benadrukken wat er wel en niet moet gebeuren. Ik ga daar ook met hen verder over in gesprek. We hebben duidelijke richtlijnen. Er zouden geen bovenwettelijke normeringen moeten zijn. Ik zal daar regie op voeren. Als u 'm zo kan lezen, dan kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:

Slechts een instemming of afkeuring, meneer Nobel. Eén interruptie, hadden we gezegd. Kunt u leven met deze interpretatie?

De heer **Nobel** (VVD):

Ik ga de motie aanpassen.

De **voorzitter**:

Akkoord. Dan zien we een aangepaste motie tegemoet, en dan in de lijn van de appreciatie van de minister, neem ik aan. Anders wordt het ingewikkeld voor de leden.

De heer **Nobel** (VVD):

In de lijn die ik eerder ook deelde, dat ik "afschaffen" dan zal veranderen in "strenger handhaven".

De **voorzitter**:

Wat zou de appreciatie zijn als de heer Nobel dat doet, vraag ik de minister.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Dan is het oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

Akkoord. Dan zal deze gewijzigde motie de appreciatie oordeel Kamer krijgen. Dan gaan we naar de motie op stuk nr. 1439.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Ja. De motie op stuk nr. 1439 van de heer Russcher is ontijdig. Voor de zomer zal het in internetconsultatie gaan. Wat mij betreft hebben we het er dan over.

De **voorzitter**:

Dan moeten we formeel de heer Russcher vragen of hij bereid is om de motie op stuk nr. 1439 aan te houden. Dat is hij niet, zie ik. Daarmee krijgt de motie de appreciatie ontijdig. Dan de motie op stuk nr. 1440.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Wat ik net zei geldt ook voor de motie op stuk nr. 1440. Die geef ik het oordeel ontijdig. Ik zou graag de internetconsultatie afwachten.

De **voorzitter**:

Ik kijk naar de heer Russcher. Hij brengt de motie toch in stemming. Daarmee krijgt die het oordeel ontijdig. Meneer Grinwis, u heeft een interruptie op deze moties?

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

Ja, op de eerste motie van de heer Russcher en op de tweede eigenlijk ook, maar zeker op de eerste. De minister zegt "ontijdig". Dat is best wel een vriendelijke appreciatie. Die gun ik mijn collega, maar ik wil de minister er wel op wijzen dat een tegenovergestelde motie door deze Kamer is aangenomen om juist verduurzaming in vve's makkelijker te maken. Is die

dan echt ontijdig? Volgens mij is de minister bezig met het uitwerken van die motie in een tegengestelde richting dan de richting die deze motie vraagt.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Wat de heer Grinwis zegt, is volledig correct. En tegelijkertijd wil ik het in internetconsultatie brengen. Dan staat het uw Kamer vrij om daar nog op te reageren. Vandaar dat ik de motie het oordeel ontijdig heb willen geven, ook in het belang van het horen van ieders geluid.

De **voorzitter**:

Dan de motie op stuk nr. 1441.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

De motie op stuk nr. 1441 van mevrouw Beckerman moet ik ontraden. Er is hier eerder al een ... Nee, sorry. Sorry, voorzitter. Ik doe dat even opnieuw. De motie op stuk nr. 1441 is ontraden.

De motie op stuk nr. 1442 ontraad ik ook. Daarbij zou ik graag willen verwijzen naar de brief van januari 2026 waarin ditzelfde punt besproken is en wij hebben toegelicht dat er geen budgettaire dekking voor is.

De **voorzitter**:

Dan de motie op stuk nr. 1443.

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

De motie op stuk nr. 1443 is ontijdig. Ik zou graag de besluitvorming over de maatregelen van de energiecrisis die binnen het kabinet wordt opgepakt willen afwachten.

De **voorzitter**:

Ik vraag aan mevrouw Beckerman eerst of zij bereid is om de motie op stuk nr. 1443 aan te houden.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Nee.

De **voorzitter**:

Dat is zij niet. Daarmee wordt die in stemming gebracht en krijgt zij de appreciatie ontijdig. Mevrouw Beckerman.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Ik heb een vraag over de moties op de stukken nrs. 1441 en 1442. De overheid heeft gezegd tegen mensen dat ze zonnepanelen zouden moeten nemen, want dat zou duurzaam, goed en ook nog goed voor de energierekening zijn. Nu is de salderingsregeling afgeschaft — of die wordt eigenlijk per 1 januari 2027 afgeschaft — en tegelijkertijd wil dit kabinet een heleboel andere duurzaamheidsmaatregelen nemen. Snapt het kabinet ook wat dat doet met het vertrouwen? Eerst is mensen namelijk geadviseerd zonnepanelen te nemen om iets te doen voor de planeet, maar ook voor de eigen rekening. Vervolgens krijgen ze een rekening gepresenteerd. En dan klopt de overheid opnieuw aan de deur: we hebben nog een set maatregelen, maar nee, nee, nee, maakt u zich geen zorgen, want dit keer is het echt goed voor uw rekening. Snapt de minister dat het draagvlak echt weg is als je op deze manier met mensen omgaat?

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Ja, ik snap uw pleidooi heel erg goed. Ik ben het ook met u eens dat als je aan de ene kant iets stimuleert wat aan de andere kant leidt tot een hogere uitgave, dat leidt tot onbetrouwbaarheid en het gevoel bij mensen dat ze niet weten waar ze aan toe zijn. Dus ik

ben het met u eens. Ik zie alleen niet de budgettaire ruimte om daar nu invulling aan te geven. Maar uw zorgen neem ik wel mee in het verder doorontwikkelen van het pakket over de verduurzaming van de woningen.

De voorzitter:

Twee moties, dus twee interrupties. Tot slot.

Mevrouw **Beckerman** (SP):

Maar dit is natuurlijk geen antwoord. Het punt is namelijk dat je nog steeds budget hebt voor nieuwe klimaatmaatregelen, maar dat je mensen op deze manier niet meer meekrijgt. Zeker huurders hebben heel weinig kunnen profiteren van de salderingsregeling, maar gaan er echt hard op achteruit, zelfs volgens de berekening van het ministerie zelf. Daar moet je toch een oplossing voor kunnen vinden, zeker omdat je de budgetten hébt en je deze mensen echt nodig hebt voor al je plannen? Is er nou echt geen ruimte te vinden bij het ministerie om hiervoor een oplossing te bedenken?

Minister **Boekholt-O'Sullivan**:

Ik ben het met u eens dat hier een oplossing voor gevonden moet worden, ook in het kader van het bredere perspectief. We zetten in op het Isolatie Offensief. Daarvan moet dit onderdeel zijn. Maar op dit moment kan ik u niet toezeggen dat ik hier financieel iets mee kan doen.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor de beantwoording in deze termijn van dit tweeminutendebat. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Over de ingediende moties zal dinsdag worden gestemd.